

Розглянуто і схвалено
на засіданні РМО
(протокол №
від серпня 2012р.)
керівник РМО
_____ Т.В.Муштрук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідуюча методичним кабінетом
_____
Л.А.Корбут

**ПЛАН РОБОТИ
РАЙОННОГО МЕТОДИЧНОГО ОБ'ЄДНАННЯ
ВЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ
НА 2012-2013**

**СКВИРА
2012**

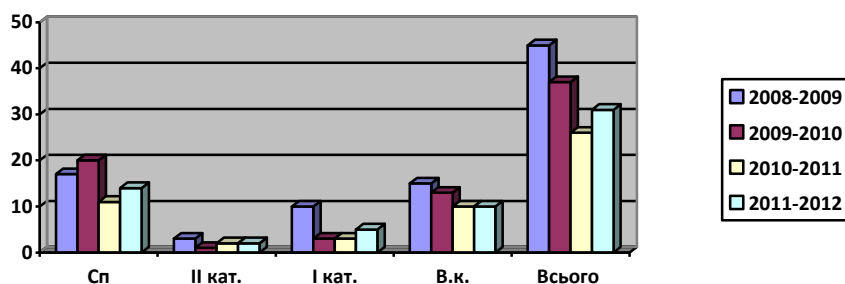
2011-2012

ВСТУП

1.

У навчальних закладах Сквирського району працює 31 вчитель трудового навчання (2009-2010 н. р. – 37); з них спеціалістів – 14 (2009-2010 н. р. – 20); мають II категорію – 2 вчителі (2009-2010 н. р. – 1); I категорію – 5 вчителі (2009-2010 н. р. – 3); вищу – 10 вчителів (2009-2010 н. р. – 13). Спеціальну освіту, яка дозволяє викладати трудове навчання, має 18 вчителів (2009 – 2010 н. р. – 21), 8 вчителів (2008-2009 н. р. – 16) такої освіти не мають. Три вчителі мають педагогічне звання старший вчитель: Каліновська С.А. (Сквирська ЗОШ I-III ст. №3), Муштрук Т.В. (Сквирська ЗОШ I-III ст. №1), Ткаченко С.Г. (Сквирська ЗОШ I-III ст. №1).

Порівняльна діаграма кадрового складу учителів трудового навчання за 2008-2009; 2009-2010; 2010-2011 навчальні роки

Зменшення кількості учнів та скорочення навчального плану у 5,6,9 класах до однієї години на тиждень приводить до того, що вчителі більшості навчальних закладів не можуть мати тижневе навантаження вісімнадцять годин. У результаті вчителям доводиться суміщати години з інших предметів або викладати предмет у кількох навчальних закладах. Сумісниками працюють вчителі Сквирського ліцею Чернега В.М., Черняк М.О. Як наслідок, це приводить до того, що трудове навчання у деяких навчальних закладах читають не фахівці та перешкоджає притоку молодих спеціалістів з трудового навчання. Проходить поступове старіння педагогів. У 2009-2010 н. р. на роботу учителем трудового навчання було прийнято одну особу, у 2010-2011 н. р. жодного.

Навчальне обладнання майстерень частково відповідає Типовому переліку. Оновлення обладнання шкільних майстерень не проводилося на державному рівні останні двадцять років. Часткове оновлення інструментів здійснюється тільки за рахунок благодійних надходжень, особистих коштів учителів. Значна частина машинного обладнання вичерпала свій технічний ресурс використання, не відповідає рівню розвитку сучасних технічних засобів.

Підручниками з трудового навчання учні забезпечені частково – 2-3 підручника на навчальний заклад. В основному підручники використовуються для проведення практичних робіт тільки в приміщенні майстерні. Самостійно вивчати матеріал за підручником вдома учні не мають можливості. Змістове наповнення підручників дає можливість лише частково ознайомити учнів з теоретичними матеріалами. Матеріал необхідний для вивчення розміщено в підручниках для різних класів, це є однією із причин, по якій самостійна робота учнів вдома з підручником неможлива. Всі підручники, випущені Міністерством освіти, були розраховані на реалізацію попередніх програм з трудового навчання. За останні 5 років було змінено три програми.

Атестаційною комісією було підтверджено вищу кваліфікаційну категорію вчителям трудового навчання Шамраївського НВК Гончаруку О.Г. та Шаліївського НВК – Гитченку В.Р. Присвоєно I кваліфікаційну категорію учителю Сквирської ЗОШ №3 Сіромю О.М. Присвоєно II кваліфікаційну категорію учителю Сквирської ЗОШ I-III ст. №3 Невінчаному О.С.. Це свідчить про те, що вчителі прагнуть підвищувати свій фаховий

рівень, покращують якість знань, які вони дають дітям. Порівнюючи з минулим роком спостерігається стабільність даного напрямку.

РМО вчителів трудового навчання (технічна та обслуговуюча праця) у 2011-2012 навчальному році працювало над проблемами: **«Методологічна переорієнтація процесу навчання та виховання на розвиток юної особистості, формування її основних компетенцій шляхом підвищення методичної культури кожного педагога, використання його потенційних творчих можливостей в інноваційній діяльності».**

«Впровадження проектної технології на уроках трудового навчання».

Аналізуючи уроки, відвідані під час фронтальних перевірок та атестацій навчальних закладів, можна зробити висновок, що учителі у своїй діяльності керуються вимогами сучасних навчальних програм з трудового навчання, в яких передбачена орієнтація на застосування проектного навчання. В основу проектного навчання покладено провідні ідеї особистісно-орієнтовного навчання та свободи творчості школярів, за якими навчально-виховний процес має відбуватися, виходячи з потреб, інтересів і здібностей школярів, які вивчають освітню галузь «Технології». Свобода творчості дітей має глибоке педагогічне значення. Вона збільшує розумовий кругозір школяра, продуктивність його фантазії, викликає позитивні емоції, збуджує його активність, дає змогу накопичувати трудові навички.

У 2011-2012 навчальному році учителі трудового навчання почали працювати за програмою: «Трудове навчання. 5-9 класи» (Нова редакція) рекомендованою Міністерством освіти і науки України (лист від 27.08.10 № 1/11-8205) за загальною редакцією В.М. Мадзігона.

Відповідно до цього змінилися традиційні підходи до змісту освіти, і зокрема, в трудовому навчанні учнів. Так, сучасний розвиток суспільства та виробництва потребує не лише навчати учнів запам'ятовувати і відтворювати техніко-технологічні знання та прийоми роботи інструментом, а й застосовувати такі знання та вміння на практиці – через розв'язання творчих завдань (виконання навчальних і творчих проектів), формування відповідного *досвіду*.

Реалізація такої моделі забезпечується змістом трудового навчання учнів у 5-9 класах.

Трудове навчання — загальноосвітній предмет, який становить основу предметного наповнення освітньої галузі «Технологія».

Головна мета трудового навчання – формування технологічно грамотної особистості, підготовленої до життя і активної трудової діяльності в умовах сучасного високотехнологічного, інформаційного суспільства.

Реалізація змісту навчального предмета передбачена за трьома варіантами програми:

- для хлопців;
- для дівчат;
- для класів, що не поділяються на групи хлопців і дівчат.

Програма характеризується спрямованістю на реалізацію принципу варіативності, який передбачає планування навчального матеріалу відповідно до віково-статевих особливостей учнів, їхніх інтересів, матеріально-технічного забезпечення навчального процесу, регіональних умов та кадрового забезпечення.

Навчальна програма побудована за модульною системою. Вона складається з **інваріантних** (обов'язкових), **варіативних** (на вибір) та **базового** (для класів, що не поділяються на групи хлопців і дівчат) модулів.

Інваріантний зміст трудового навчання розрахований на засвоєння окремими групами **хлопців і дівчат**. Він займає приблизно половину навчального часу. Інваріантна складова вивчається у першому півріччі, варіативна – у другому. У 9-му класі спочатку вивчають варіативний модуль, потім проектують та виготовляють комплексний виріб. Навчальний заклад самостійно формує змістове наповнення **варіативної складової** з запропонованих варіативних модулів.

На освоєння навчального матеріалу передбаченого базовим модулем не відводиться окремих годин. Він вивчається інтегровано з вивченням варіативних модулів.

У навчальних закладах відділу освіти Сквирської райдержадміністрації викладання у 5-9 класах здійснюється за 22-ма варіативними модулями (додаток 2).

Найбільше обрано такі модулі:

- Технологія вирощування рослин та догляд за ними 26 закладів;
- Технологія обробки деревини 24 заклади;
- Технологія української народної вишивки 24 заклади;
- Технологія електротехнічних робіт 22 заклади.

Учні 10-х класів, незалежно від профілю навчання (крім технологічного), освоюють навчальний предмет технології (трудове навчання) за навчальною програмою «Технології. 10-11 класи» (авт.: А.І.Терещук та інші).

Програма також має модульну структуру і складається з двох частин – інваріантної та варіативної. Основою інваріантної складової є базовий модуль «Проектні технології у перетворюючій діяльності людини». На вивчення базового модуля у 10-11 класах відведено по 12 годин. Вивчення другої частини програми виконується в обсязі 20 годин (один варіативний модуль). Модулі обрані з урахуванням побажань учнів, матеріально-технічної бази навчальних шкільних майстерень, фахової підготовленості вчителя. Для повноцінного викладання предмету учителі під час проведення уроків використовують ресурси мережі Інтернет. У навчальних закладах відділу освіти Сквирської РДА обрано 10 варіативних модулів.

Найбільше обрано такі модулі:

- Технологія дизайну предметів інтер'єру 8 закладів;
- Технологія виготовлення виробів з сучасних деревинних матеріалів 5 закладів;
- Технологія матчворку (конструювання із сірників) 4 заклади;
- Технологія вишивання стрічками 4 заклади.

У своїй роботі вчителі керуються нормативними документами щодо викладання трудового навчання: Інструктивно-методичним листом щодо вивчення трудового навчання та креслення у 2011-2012 навчальному році; Методичними рекомендаціями КОПОПК щодо викладання трудового навчання (технологій) та креслення у 2011-2012 навчальному році, обговорення яких проходило на секційних засіданнях серпневої конференції.

Методична робота з учителями проходить так, що на секційних заняттях на протязі останніх п'яти років учителі набувають навички роботи з інформаційними технологіями, виконують навчальні вправи із застосуванням комп'ютерної техніки, набувають навичок роботи з пошуковими системами мережі Інтернет, проводять систематизацію отриманої інформації. Проведено навчання учителів району з методики викладання окремих варіативних модулів, а саме: методикою викладання варіативного модуля «Виготовлення вишитих виробів» (учителі Сквирської ЗОШ №1 Муштрук Т.В., Дулицького НВО Гриб І.І.) методики викладання варіативного модуля «Технологія оздоблення виробів геометричним різьбленням» (учитель Самгородоцької ЗОШ Кравченко В.С.), методики викладання варіативного модуля «Технологія виготовлення м'якої іграшки» (учителі Сквирської ЗОШ І-ІІІ ст. №3 Каліновська С.А., Малолисовецького НВК Володимирчук Л.В.)

Календарне планування уроків трудового навчання в усіх навчальних закладах складене відповідно до існуючих програм, затверджене адміністраціями навчальних закладів. У ньому передбачено тематичне оцінювання, яке проводиться відповідно до критеріїв оцінювання учнів та інструкцій з ведення класних журналів, які затверджені Наказом МОН №496 від 03.6.2008 р. "Про затвердження Інструкції з ведення класного журналу учнів 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів" та Наказу

МОНмолодьспорт №329 від 13.04.11 року «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти».

Діяльність вчителя трудового навчання в умовах технологічної освіти має бути чітко структурованою та спланованою. Основною формою навчальної роботи з учнями є урок, а на його результативність впливає його будова. Учителі трудового навчання району в своїх поурочних планах створюють основні структурні елементи уроку: тему уроку – визначають відповідно до змісту навчальної програми ; мету формулюють для учнів (як суб'єкта навчального процесу), повідомляють у вигляді завдань для учнів на урок, актуалізація опорних здійснюється на основі знань та життєвого досвіду учнів. Завдання уроку подаються учителями в доступній формі для сприйняття, реальні, посилені для виконання учнями. Мотивація навчально-трудої діяльності учнів здійснюється шляхом створення на уроках проблемних ситуацій навчання. Під час перевірок учителів, які проводять заняття без поурочних планів, не виявлено.

Для підвищення фахового рівня у методичному кабінеті відділу освіти є періодичні видання з трудового навчання: журнал «Трудова підготовка в закладах освіти», газета «Трудове навчання» (видавництво «Шкільний світ»), науково-методичний журнал «Трудове навчання в школі» (видавнича група «Основа»), методичні посібники видавництва «Шкільний світ» та «Основа», якими систематично користуються вчителі для самоосвіти, проведення уроків, позакласних заходів, вікторин, конкурсів, для підготовки учнів до олімпіади з трудового навчання. Більшість учителів мають власну підписку на ці періодичні видання.

Аналіз відвіданих занять свідчить, що під час навчання учителі використовують різноманітні типи уроків, а саме:

- комбіновані уроки, де поєднують елементи теоретичного та практичного занять. Коли виникає необхідність дати учням деякий обсяг технічної інформації для того, щоб побудувати практичну роботу з її використанням та формуванням практичних умінь;
- теоретичні уроки, які проводяться в складі 2-годинного заняття. На них учні знайомляться з елементами матеріалознавства, вивчають різні технічні пристрої, оволодівають конкретною технологією перетворення матеріалів, енергії або інформації. Такі уроки проводяться тоді, коли є необхідність організувати засвоєння учнями значного обсягу теоретичного початкового матеріалу.
- на практичних уроках учителі ставлять за мету безпосереднє засвоєння учнями робочих прийомів виконання технологічних операцій, формування вмінь та навичок. Такі уроки займають головне місце в системі уроків трудового навчання. Учні здійснюють підготовку робочих місць, оволодівають робочими та вимірювальними інструментами, керують станками, швейними машинами та іншою технікою. Практичні уроки розвивають в учнів культуру трудових навичок та формують загальну технологічну культуру.
- при викладанні технологій учителі району практикують урок-лабораторну роботу, на них учні займаються в основному самостійною роботою, яка є пошуковою, а не трудовою.

Під час уроків педагоги використовують такі форми і методи, які стимулюють пізнавальну активність і самостійність учнів, розвивають творче мислення. У результаті, учні під час уроку не просто засвоюють певну суму знань, а й навчаються аналізувати, порівнювати. При вивченні матеріалу учителі трудового навчання застосовують, як традиційні, так і нетрадиційні форми роботи (дискусії, диспути, групові форми). Завжди ефективними є ті заняття, на яких учні є активними учасниками навчального процесу. Структурою уроку з трудового навчання передбачено вивчення теоретичного матеріалу, виконання практичних робіт безпосередньо на уроці, тому домашні завдання з трудового

навчання не задаються. При необхідності учителі можуть задавати завдання додому, яке несе в собі загальний пізнавальний та розвиваючий характер.

У закладах освіти Сквирського району запроваджено викладання варіативної складової навчального плану з трудового навчання. Керівники навчальних закладів при розподілі годин варіативної складової в більшості не обирають предмети технологічного напрямку. Найбільше уваги технологічній освіті приділяють директори Сквирської ЗОШ I-III ст. №1 та Сквирської ЗОШ I-III ст. №3 кількість годин у цих закладах на вивчення навчального предмета трудове навчання збільшено за рахунок додаткового часу варіативної складової навчальних планів, передбаченої на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації. У цих навчальних закладах передбачені години на індивідуальні заняття з трудового навчання. З метою запровадження повноцінного допрофільного навчання учнів у 10-11 класах Сквирської ЗОШ I-III ст. №1 запроваджено вивчення профорієнтаційного курсу за вибором «Побудова кар'єри». У Сквирській ЗОШ I-III ст. №1, Сквирській ЗОШ I-III ст. №3, В.Половецькому НВК, Шамраївському НВК, Антонівському НВО, Буківському НВК, Чубинецькому НВК запроваджено факультативне вивчення курсу креслення.

Позакласна робота з трудового навчання в закладах освіти Сквирської РДА проводиться за рахунок гуртків Сквирського РЦДЮТ.

Відповідно до плану проведення контрольно-аналітичних заходів відділом освіти Сквирської районної державної адміністрації у 2009-2010 та 2011-2012 навчальних роках було проведено моніторинг викладання трудового навчання: у 2009-2010 н. р. за старою програмою (технічні види праці та варіант без поділу учнів на групи хлопців та дівчат); у 2010-2011 н. р. було заплановано проведення другого етапу контрольних робіт, але вивчення перенесли на наступний навчальний рік у зв'язку із введенням нової програми з трудового навчання.

У 2009-2010 н. р. у моніторингові рівня навчальних досягнень учнів з трудового навчання брали участь учні 7-х класів із 23 шкіл Сквирського району. Контрольні зрізи писали 236 учні.

Аналіз контрольної роботи показав, що учні в основному засвоїли навчальний матеріал, володіють технічними термінами, класифікують типи професій, орієнтуються у призначенні основних механізмів токарних верстатів з обробки металу та деревини. Слабше учні володіють знаннями з метрології, виникають утруднення при викладенні власної думки, допускають помилки при формулюванні безпечних умов праці.

Учні показали такі результати: із 236 учнів, які писали контрольну роботу, 4 учні (2%) показали початковий рівень знань; 45 учнів (19%) – середній рівень знань; 113 учнів (48%) – достатній рівень знань; 74 учні (31%) – високий рівень знань. Таким чином, більшість учнів показали достатній і високий рівень знань.

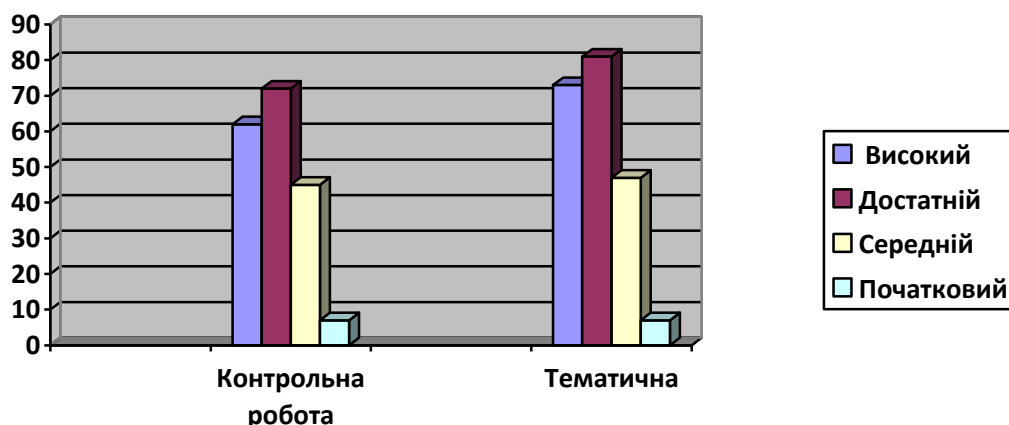
У 2011-2012 навчальному році було проведено контрольні зрізи з трудового навчання у 9 класах. Були задіяні ті самі учні, з якими проводилися дослідження у 2009-2010 навчальному році.

У 9 класах навчальних закладів на момент перевірки викладалося 18 варіативних модулів. Тому для проведення контрольного зрізу було запропоновано завдання творчого характеру із створення міні-проекту.

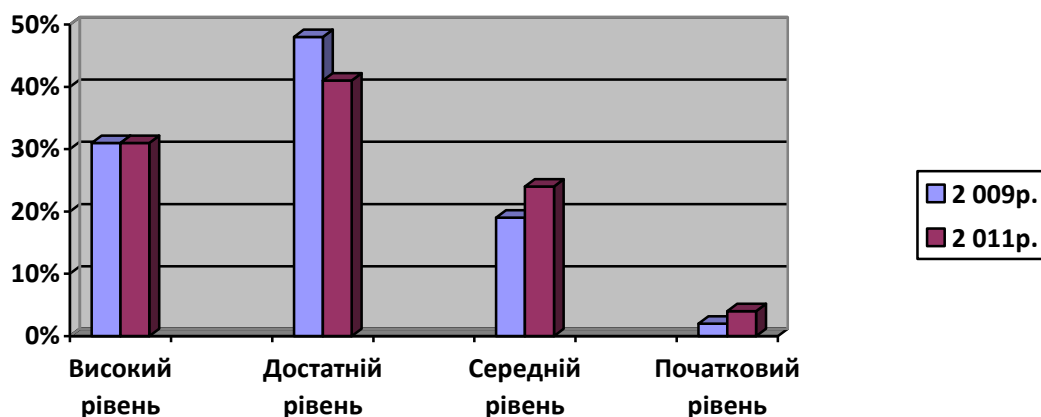
У ході виконання міні-проекту учні повинні були за готовим малюнком виконати розгортку, скласти технологічну карту, або підібрати інструмент, описати послідовність виконання операцій.

Учні показали такі результати: із 197 учнів, які писали контрольну роботу, 7 учнів (4%) показали початковий рівень знань; 47 учнів (24%) – середній рівень знань; 81 учень (41%) – достатній рівень знань; 62 учні (31%) – високий рівень знань. Таким чином, більшість учнів показали достатній і високий рівень знань.

Порівняльна діаграма загальних результатів

Порівняльна діаграма результатів контрольних робіт 2009 та 2011 років у відсотках

Порівнюючи показники, проведених досліджень, можна зробити висновок, що відсоток учнів, які виконали роботу на високий рівень у 2009 і 2011 році залишився однаковим (31%), кількість учнів, які виконали завдання контрольної роботи на середній рівень у 2011 році порівняно з 2009 зменшилася до 41%, середній рівень становить 24% , відповідно збільшився відсоток початкового рівня з 2% до 4%.

Основною причиною подібного результату можна вважати те, що учні та учителі за один рік не в повній мірі адаптувалися до змісту нової програми з трудового навчання.

Зміст контрольної роботи у 2011 році був побудований на логічному наповненні. Учні за один рік не змогли в повній мірі освоїти алгоритм вирішення конструкторських завдань, основні методи проектування засвоєні не в повній мірі.

Завдання, які мали виявити рівень логічного мислення, викликали труднощі як у 7, так і в 9 класі.

Результати контрольних робіт показали те, що не всі вчителі досконало володіють критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів.

У навчальних закладах відділу освіти проводиться робота з обдарованими дітьми. У Сквирських ЗОШ I-III ст. №1 та Сквирській ЗОШ I-III ст. №3 передбачені індивідуальні години з трудового навчання для роботи з цією категорією дітей. Як результат у обох навчальних закладах учні стають призерами районних та обласних олімпіад з технічної та обслуговуючої праці.

У 2011-2012 н. р. було проведено II (районний) етап Всеукраїнської олімпіади з базових дисциплін (трудове навчання) на базі Сквирської ЗОШ I-III ст. №3 та Шамраївського НВК. У ньому взяли участь:

технічна праця:

- **9 клас - 18** учнів із **17** шкіл району;
- **11 клас - 13** учнів з **13** шкіл району;

обслуговуюча праця:

- **9 клас - 13** учнів з 12 шкіл району;
- **11 клас – 7** учнів з **7** шкіл району.

За останні п'ять років кількість учасників залишається стабільною.

Більшу зацікавленість учні проявили до технічної праці у 9 класі; кількість учасниць з обслуговуючої праці залишилася на минулорічного рівні. В 11 класі, як у технічних видах, так і в обслуговуючій праці, кількість учасників зменшилася у порівнянні з минулим роком.

У цілому учасники олімпіади показали змістовну підготовку до конкурсу. У цьому напрямі слід відмітити таких учителів технічної та обслуговуючої праці:

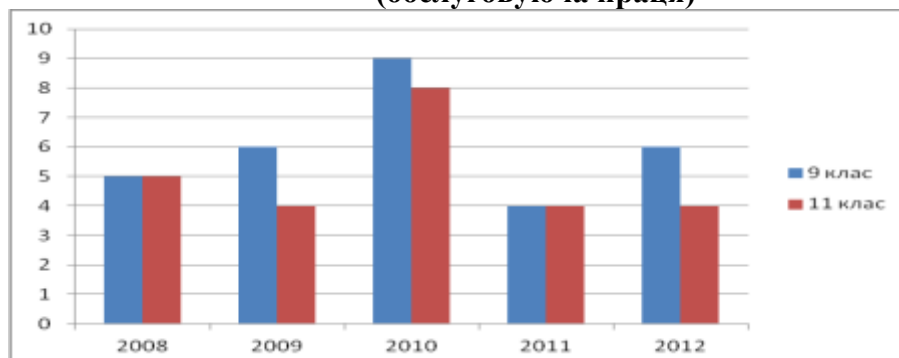
- Чернегу В.М., Сквирський ліцей;
- Черняк М.О., Сквирський ліцей;
- Каліновську С.А., Сквирська ЗОШ I-III ст. № 3;
- Невінчаного О.С., Сквирська ЗОШ I-III ст. №3;
- Бицька С.О., Пищиківська ЗОШ I-III ст.;
- Кравченка В.С., Самгородоцької ЗОШ I-III ст.;
- Гриба І.І., Дулицьке НВО;
- Муштрук Т.В., Сквирська ЗОШ I-III ст. №1;
- Ткаченка С.Г., Сквирська ЗОШ I-III ст. №1.

За результатами виступів учасників олімпіади можна зробити висновок про те, що з технічної праці рівень підготовки в сільських і міських школах однаковий, а з обслуговуючої праці рівень міських шкіл набагато вищий.

Чотири переможці II етапу Всеукраїнської олімпіади з трудового навчання взяли участь у III (обласному) етапі зазначеної олімпіади. Учасники олімпіади показали кращі знання у порівнянні з минулим роком. Учасники посіли такі місця:

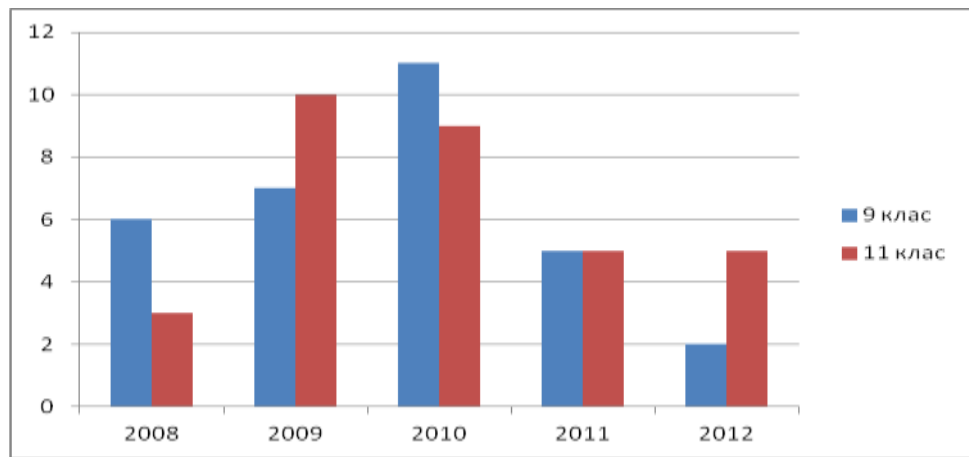
- Левенець Роман Вячеславович, Сквирська ЗОШ I-III ст. №3, 9 кл., 2 місце (учитель Невінчаній Олексій Степанович);
- Канівець Віктор Ігорович, Дулицьке НВО, 10 кл., 5 місце (учитель Гриб Іван Іванович);
- Хмарська Світлана Сергіївна, Сквирська ЗОШ I-III ст. №3, 9 кл., 6 місце (учитель Каліновська Світлана Анатоліївна);
- Черняховська Марина Володимирівна, Сквирська ЗОШ I-III ст. №3, 10 кл., 4 місце (учитель Каліновська Світлана Анатоліївна).

Порівняльна діаграма результатів обласного етапу олімпіади (обслуговуюча праця)

Порівняльна діаграма результатів обласного етапу олімпіади (технічна праця)

Можна зробити висновок, що спостерігається покращення результативності виступів. Для покращення результативності участі учнів в обласному етапі було приділено більше уваги такій формі роботи, як індивідуальні заняття з обдарованими дітьми. Проблеми виникають і при виконанні домашнього завдання по виконанню виробу та написанню пояснювальної записки до нього. Труднощі в підготовці виникають і по тій причині, що кожний навчальний заклад працює за своїми варіативними модулями програми, що не дає можливості повноцінно підготуватися до виконання запропонованих завдань. Перешкоджає досягненню результату і те, що для домашнього завдання та практичного туру не здійснюється фінансування для закупівлі матеріалів та іншого приладдя. Досить незручним є формат проведення олімпіади, який вимагає значних матеріальних затрат. Олімпіада, яка включає два тури в один день, виснажує учнів, не дає можливості повноцінно показати свої вміння та знання.

Учителі трудового навчання приймають участь у конкурсі учитель року. Учитель трудового навчання В.Половецького НВК Сушко С.О. став лауреатом обласного етапу конкурсу «Учитель року 2007», учитель трудового навчання Чубинецького НВК Калуський А.В. зайняв 10 місце обласного етапу «Учитель року 2010».

Належний якісний склад педагогічних працівників забезпечує роботу РМО, ШПМ, проблемної групи учителів трудового навчання. Двічі на рік проводяться засідання районного методичного об'єднання, на яких учителі проводять відкриті уроки, обмінюються досвідом роботи з викладання варіативних модулів, показують свої власні демонстраційні засоби навчання. Учасники проблемної групи продовжують роботу з проблеми: «Збереження та примноження народних традицій засобами української народної вишивки (косим хрестом та гладдю)». Як підсумок буде видано збірку матеріалів «Вишиті карти України», (керівник Муштрук Т.В.). На базі Сквирської ЗОШ І-ІІІ ст. №3 працює школа педагогічної майстерності Каліновської С.А. «Виховання в учнів стійкого інтересу до праці на уроках трудового навчання». Організовано консультаційний пункт для учителів трудового навчання (обслуговуючі види праці) на базі Сквирської ЗОШ І-ІІІ ст. №1 учитель Муштрук Тетяна Василівна «Специфіка викладання варіативних модулів для навчання дівчат та класів без поділу з обслуговуючої праці», та консультаційний пункт для учителів трудового навчання (технічні види праці) на базі Сквирської ЗОШ І-ІІІ ст. №5 учитель Тупота Олександр Дмитрович «Специфіка викладання варіативних модулів для навчання хлопців та класів без поділу з технічної праці». Підходить до завершення робота з видання посібника «Учнівські проекти в освітній галузі «Технології» (частина друга). Над збірником працюють учителі трудового навчання Ткаченко С.Г., Каліновська С.А., Бицюк С.О., Черняк М.О., Невінчаний О.С.. Для полегшення роботи з інформаційними джерелами систематизації учнівських проектів, для проведення уроків трудового навчання в он-лайн режимі, поширення передового педагогічного досвіду учителів трудового навчання Сквирського району створено сайт «Технології». Матеріали сайту постійно переглядають відвідувачі із 42 країн світу. На даний час сайт має 90 зареєстрованих користувачів. Наповненням сайту займаються адміністратор сайту

методист РМК Ткаченко С.Г. та модератор – учитель трудового навчання В.Половецького НВК Сушко С.О.

За період навчального року було проведено 2 секційних засідання методичного об'єднання.

Перше було присвячене аналізу роботи РМО в 2010/2011 навчальному році. На ньому учителі ознайомилися:

- з «Інструктивно-методичним листом про вивчення трудового навчання у загальноосвітніх навчальних закладах у 2011/2012 навчальному році»;
- заслухано та обговорено звіт про діяльність районного методичного об'єднання учителів трудового навчання у 2010/2011 навчальному році;
- обговорено зміст та особливості роботи у 5-9 класах у зв'язку з запровадженням програми: «Трудове навчання. 5-9 класи. Нова редакція» (авт.: В.М.Мадзігон та інші);
- обговорено зміст та особливості роботи у 11-х класах у зв'язку з запровадженням предмету «Технології»
- було обговорено організаційно-методичні аспекти роботи учителів трудового навчання у 2010/2011 н. р. та затверджено план роботи РМО на 2011/2012 н. р.

У січні було проведено секційне засідання методичного об'єднання, на якому було розглянуто наступні питання:

- про введення в дію змін Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом МОН України від 06.10.2010 №930;
- Про проведення державної підсумкової атестації у загальноосвітніх навчальних закладах 2011/ 2012 н. р. Про видавничу діяльність вчителів трудового навчання Сквирського району.

Ткаченко С.Г. довів до відома учасників секційного засідання інформацію про стан організації роботи з охорони праці в навчальних закладах району. Були розроблені заходи щодо покращення стану охорони праці в шкільних майстернях без залучення додаткового фінансування.

У листопаді з учителями трудового навчання було проведено семінар-практикум на базі Сквирської ЗОШ І-ІІІ ст. №5

Методика викладання розділів програми трудового навчання які пов'язані із економічним аналізом об'єктів проектування.

На семінарі було обговорено наступні питання:

В теоретичній частині методикою викладання розділів програми трудового навчання, які пов'язані із економічним аналізом об'єктів проектування. Алгоритм проведення первинного розрахунку собівартості проекту поділився Невінчаний О.С., учитель трудового навчання Сквирської ЗОШ І-ІІІ ст. №3

На практичній частині учасники семінару відвідали відкритий урок: «Попереднє економічне обґрунтування проекту» (навчальний предмет Технології) 10 клас який провів Тупота О.Д., учитель трудового навчання Сквирської ЗОШ І-ІІІ ст. №5.

Після перегляду та обговорення уроку було проведено круглий стіл: «Алгоритм проведення первинного розрахунку собівартості проекту».

Учасниками семінару було прийнято методичні рекомендації. Матеріали семінару розміщено на сайті відділу освіти та на сайті учителів трудового навчання.

У березні на базі Сквирського РМК було проведено семінар-практикум учителів трудового навчання «**Особливості викладання варіативних модулів програми з трудового навчання: «Виготовлення м'якої іграшки» та «Виготовлення дерев'яної іграшки».** (практичне заняття).

З інформаційним забезпечення викладання варіативних модулів «Виготовлення м'якої іграшки» та «виготовлення дерев'яної іграшки» присутніх ознайомив Ткаченко С.Г., методист РМК.

Каліновська С.А., учитель трудового навчання Сквирської ЗОШ І-ІІІ ст. №3 розповіла про особливості викладання варіативного модуля: «Виготовлення м'якої іграшки» технологія виготовлення м'якої іграшки.(демонстрація дитячих робіт)

З особливостями викладання варіативного модуля «Виготовлення дерев'яної іграшки», технологією виготовлення дерев'яної іграшки, скульптури із дерева, демонстрацією власних робіт витупив Кравченко В.С., учитель трудового навчання Самгородоцької ЗОШ

Довідку «Про стан викладання трудового навчання в загальноосвітніх навчальних закладах відділу освіти Сквирської РДА» озвучив Ткаченко С.Г., методист РМК.

В ході проведення семінару обговорювалася питання результативності виступу учасників ІІІ (обласного) етапу Всеукраїнської олімпіади з трудового навчання у 2012 році. Про змістове наповнення сайту для учителів трудового навчання у 2011-2012 навчальному році. Проведено ознайомлення з матеріалами учителів трудового навчання представленими на районну педагогічну виставку «Освіта Сквирщини 2012», учителя Сквирської ЗОШ І-ІІІ ст. №3 Сірого О.М. «Формування трудових дій на уроках трудового навчання та в позакласній роботі», учителя трудового навчання Сквирської ЗОШ І-ІІІ ст. №5 Бачинської О.О. «Технологія вирощування рослин, (квітів) та догляд за ними»

За результатами проведеного семінару було розроблено та прийнято методичні рекомендації

У 2011-2012 н. р. на базі Сквирської ЗОШ І-ІІІ ст. № 3 продовжувала свою роботу школа педагогічної майстерності «Виховання в учнів стійкого інтересу до праці на уроках трудового навчання», керівник – учитель обслуговуючої праці Каліновська С.А. До складу слухачів школи входили Муштрук Т.В., Черняк М.О., Сапада І.О., Бачинська О.О., Морковіна Н.В. Було проведено два заняття, на першому з яких обговорювалася проблема самостійної роботи учнів, як засіб підвищення мотивації навчання. Було показано відкритий урок на тему «Професійна діяльність людини та її вибір при виготовленні швейних виробів» та проведено круглий стіл, де обговорили прийоми, показані вчителем на уроці, та інші форми цієї роботи.

На другому занятті, тема якого була «Виготовлення м'якої іграшки» Каліновська С.А. провела відкритий урок з даної теми в ході якого показала технологію виготовлення м'якої іграшки, способи підбору інформації для створення учнівського портфолію. Учитель дала майстер клас з даної теми.

Кожна країна, кожен народ має свою історію, свою мову, свою самобутню культуру. Саме ці речі роблять нас різними і неповторними, саме завдяки їм ми існуємо як окрема незалежна нація. Український народ має чим пишатися: чудова природа, милозвучна мова, захоплююча історія з величезною кількістю подвигів і самопожертв козаків і їх нащадків, чудові важливі відкриття в науці і чудові витвори мистецтва.

Вишивка завжди була одним з найулюбленіших способів прикрашання одягу, а також різноманітних речей домашнього вжитку.

Одним із варіативних модулів нової програми з трудового навчання є вишивка. При підборі модулів для змішаних класів хлопців і дівчат багато навчальних закладів вибирає такий вид діяльності. В багатьох випадках предмет викладають чоловіки, тому постала необхідність створення для теоретичного та практичного підґрунтя для викладання даного блоку. З такою метою було створено проблемну групу учителів трудового навчання яка працює над темою: **«Збереження та примноження народних традицій засобами української народної вишивки (косим хрестом, занизуванням, гладдю)»**

Робота проблемної групи розрахована на три роки. У 2011-2012 навчальному році учасники підібрали літературу з проблеми, вивчали літературу з проблеми, сформулювали

основні ідеї Засвоїли існуючий досвід з даної проблеми Провели зустрічі з учителями – носіями даного досвіду (проведено семінар на базі Сквирської ЗОШ І-ІІІ ст. №1) На підставі вивченої літератури і творчих зустрічей з учителями розроблено опис та проведено систематизацію матеріалу.

У 2012- 2013 навчальному році планується продовжувати роботу направлену на створення проектів у старшій школі.

У 2012-2013 навчальному році видавнича діяльність по напрямку трудове навчання була спрямована на підготовку методичних бюлетенів:

- Методичні матеріали для викладання варіативного модуля «Обробка деревини» у 8-9 класах(листопад 2012 р.)
- Методичні матеріали для викладання варіативного модуля «Основи дизайну інтер'єру» (березень 2013 р)

Розпочато роботу над другою частиною посібника «Учнівські проекти в освітній галузі «Технології». У збірку увійдуть розроблені проекти «Вишита карта Сквирського району» (Сквирська ЗОШ №1), «Сувенір до Євро 2012» (Сквирська ЗОШ №3), «Підставка для візиток» (Пищиківська ЗОШ)

У травні 2012 року було проведено діагностичне опитування учителів трудового навчання з метою виявлення проблем викладання окремих тем. Основна тема, яка викликає утруднення, це впровадження інноваційних технологій, використання комп'ютерної техніки на уроках трудового навчання, викладання трудового навчання в 10 класі профільної школи. Необхідно опрацювати на засіданнях методичного об'єднання такі теми як «Робота з обдарованими дітьми», «Методика проведення повноцінних уроків трудового навчання при недостатній матеріально-технічній базі навчального закладу», обговорити проблему виконання практичних робіт у класах без поділу. Діагностика показала ряд напрацювань, якими можуть поділитися учителі, а саме «Технологія виготовлення дерев'яних іграшок скульптури із дерева» (учитель Самгородської ЗОШ – Кравченко В.С.), «Технологія виготовлення пошиття м'якої іграшки» (учитель Сквирської ЗОШ І-ІІІ ст. №3 – Каліновська С.А., Малолисовецького НВК – Володимирчук Л.В.).

У наступному навчальному році заплановано завершення роботи над другою частиною посібника «Учнівські проекти в освітній галузі Технології»

2. МЕТОДИЧНА РАДА

- **Муштрук Тетяна Василівна** – керівник методичного об'єднання учителів трудового навчання, керівник консультаційного пункту, учитель Сквирської ЗОШ I-III ст. №1;
- **Гитченко Валерій Ростиславович** – заступник керівника методичного об'єднання, відповідає за вивчення рівня навчальних досягнень учнів, учитель Шаліївського НВК;
- **Каліновська Світлана Анатоліївна** – відповідає за роботу школи передового педагогічного досвіду, учитель Сквирської ЗОШ I-III ст. №3;
- **Калуцький Анатолій Володимирович** – відповідає за роботу з молодими учителями, учитель Чубинецького НВК
- **Сушко Сергій Олексійович** – відповідає за роботу проблемної групи, учитель Великополовецького НВК

3. ПРОБЛЕМИ НАД ЯКИМИ ПРАЦЮЄ МЕТОДИЧНЕ ОБ'ЄДНАННЯ

- **Методологічна переорієнтація процесу навчання та виховання на розвиток юної особистості, формування її основних компетенцій шляхом підвищення методичної культури кожного педагога, використання його потенційних творчих можливостей в інноваційній діяльності.**
- **Системний підхід до розвитку життєвої компетенції учасників навчально-виховного процесу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій на уроках трудового навчання.**

4. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ У МІЖКУРСОВИЙ ПЕРІОД

4.1 Секційні засідання

Серпень

- Аналіз роботи районного методичного об'єднання вчителів трудового навчання за 2011-2012 навчальний рік.
Муштрук Т.В, учитель трудового навчання Сквирської ЗОШ №1
керівник РМО
- Методичні рекомендації щодо викладання трудового навчання у 2012-2013 навчальному році.
Ткаченко С.Г., методист РМК
- Про відзначення 190-річчя з дня народження класика українського різьбярства Юрія Шкрібляка
Ткаченко С.Г., методист РМК
- Про результати фронтального вивчення функціонування освітньої системи Сквирського району.
Ткаченко С.Г., методист РМК
- План роботи РМО учителів трудового навчання на 2012-2013 початковий рік
Ткаченко С.Г., методист РМК
- Про створення бази даних варіативних модулів які будуть вивчатися в навчальних закладах із предметів трудове навчання та технології у 2012-2013 навчальному році.
Ткаченко С.Г., методист РМК

Січень

- Робота з обдарованими дітьми в процесі підготовки до участі в конкурсах та олімпіадах.
- Про стан організації охорони праці в шкільних майстернях навчальних закладів відділу освіти Сквирської РДА

4.2 Семінари-практикуми

Листопад.

Особливості викладання варіативних модулів програми з трудового навчання: «Геометричне різьблення», «Основи дизайну інтер'єру».

- Інформаційне забезпечення викладання варіативних модулів «Геометричне різьблення» та «Основи дизайну інтер'єру»
Ткаченко С.Г., методист РМК.
- Особливості викладання варіативного модуля: «Геометричне різьблення» технологія виконання геометричного різьблення.(демонстрація дитячих робіт)
Мухін Ю.В., учитель трудового навчання Сквирського НВО
Калуцький А.В., учитель трудового навчання Чубинецький НВК
- Особливості викладання варіативного модуля «Основи дизайну інтер'єру».
Бицюк С.О, учитель трудового навчання Пищиківської ЗОШ

(На базі Сквирського НВК)

Квітень

- Створення пізнавального простору для реалізації потреб діяльності учнів при вивченні технології у 10-11 класах **(Заняття 3)**
- Аналіз виконання програми «Сто відсотків», серед учителів трудового навчання Сквирського району.
Ткаченко С.Г., методист РМК
  - Основні інформаційні джерела. Технологія пошуку інформації засобами Інтернету.
Ткаченко С.Г., методист РМК
  - **Аналіз і компонування інформації для проекту в різному форматі**
Кухарська Н.А, учитель трудового навчання Рудянського НВО
  - Основні етапи роботи при виконанні проектів у старшій школі;
Гончарук О.Г., учитель трудового навчання Шамраївського НВК

(На базі РМК)

4.3. Продовжити роботу проблемної групи над проектом «Україна вишивана»

5 ВИВЧЕННЯ, АПРОБАЦІЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ В ПРАКТИКУ ППД, НОВИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

**5.1 Продовжити роботу школи передового педагогічного досвіду вчителя Сквирської ЗОШ І-ІІІ ст. №3 Каліновської Світлани Анатоліївни. «Виховання в учнів стійкого інтересу до праці на уроках трудового навчання»
(за окремим планом)**

5.2 Продовжити вивчення передового педагогічного досвіду «Використання мультимедійних технологій на уроках трудового навчання», учителя трудового навчання Чубинецького НВК Калуцького А.В. (до січня 2014 р.)

5.3 Організувати консультаційний пункт для учителів трудового навчання (обслуговуючі види праці) на базі Сквирської ЗОШ І-ІІІ ст. №1 учитель Муштрук Тетяна Василівна «Специфіка викладання варіативних модулів для навчання дівчат та класів без поділу з обслуговуючої праці»; (за окремим планом)

Організувати консультаційний пункт для учителів трудового навчання (технічні види праці) на базі Сквирської ЗОШ І-ІІІ ст. №3 учитель Невінчаний Олексій Степанович «Специфіка роботи з обдарованими дітьми при підготовці до участі в предметних олімпіадах»; (за окремим планом)

5.4 Творчий звіт педагогів, які атестуються на вищу категорію, встановлення педагогічних звань. (Березень)

6 ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА ЯКОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ РОБОТИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

6.1 Фронтальне вивчення Сквирська ЗОШ І-ІІІ ст.№3 лютий 2013 р.

6.2.	Атестація	Чубинецький НВК I-II ст. Оріховецький НВК Сквирська ЗОШ I-III ст.№1. Горобіївський НВК Пищиківська ЗОШ I-III ст. Горобіївський НВК Кам'яногребельський НВК	січень 2013р. листопад 2012р. грудень 2012 р. листопад 2011р. грудень 2011р. лютий 2012р. квітень 2012р.
- 7 Координаційна діяльність навчальних закладів**
- 7.1 Адресна допомога** Оріховецькому НВК з питань проведення у років з трудового навчання (класи без поділу)
- 7.2 Методичні дні** (за окремим планом)
- 8 Видавнича діяльність**
- 8.1 Інформаційні бюлетені до семінарів-практикумів;
- «Рекомендації щодо викладання варіативного модуля «Основи деревообробки» (листопад 2012 р.)
  - «Інформаційні джерела та інформаційні технології в проектній діяльності»(листопад 2012 р.)
- 8.2. **Посібник** «Учнівські проекти в освітній галузі «Технології» (частина друга).
Ткаченко С.Г., Каліновська С.А., Бицюк С.О., Черняк М.О., Невінчаний О.С.
(лютий 2013 р.)

ПЛАН

**Роботи проблемної групи вчителів трудового навчання з проблеми:
«Збереження та примноження народних традицій засобами української
народної вишивки (косим хрестом, занизуванням, гладдю)»
(3 рік роботи)**

Керівник: Муштрук Тетяна Василівна

учитель трудового навчання Сквирської ЗОШ I-III ст.№1

Вступ

Характерною особливістю сучасної школи є бажання та спроби багатьох учителів перебудувати навчальний процес так, щоб активізувати пізнавальну діяльність учнів, залучити їх до самостійного здобуття знань, вивчення матеріалу протягом року. Такій навчальній діяльності відповідає застосування комп'ютерних технологій при підготовці навчальних проектів на уроках трудового навчання шляхом поєднання сучасних технологій та народних традицій. У районі в цьому напрямі є певні надбання учителів трудового навчання розроблені схеми вишитих карт України, Київської області, Сквирського району. З метою підвищення ефективності проведення занять з трудового навчання застосовують на практиці комп'ютерне обладнання навчальних закладів.

Завданням проблемної групи є вивчення, узагальнення та впровадження в практику передового педагогічного досвіду з даної проблеми, колективна розробка окремих питань методики відповідно до умов своєї школи, створення власного досвіду з проблеми та поширення його серед колег.

Склад проблемної групи

1. Гриб І.І., учитель трудового навчання Дулицького НВО.
2. Вигівська А.Д., учитель трудового навчання Сквирського НВК.
3. Черняк М.О., учитель трудового навчання Сквирського ліцею.
4. Каліновська С.О, учитель трудового навчання Сквирської ЗОШ №3
5. Капітанюк Н.М., учитель трудового навчання Сквирської ЗОШ №1

План роботи проблемної групи з трудового навчання з проблеми
«Застосування комп'ютерних технологій при підготовці учнівських проектів»

№	Зміст роботи	Термін виконання	Відповідальні
Підготовчий етап			
1.	Підібрати літературу з проблеми	Вересень, 2010 р.	Керівник ПГ, члени ПГ
2.	Вивчити літературу з проблеми, сформулювати основні ідеї	Жовтень-листопад, 2010 р.	Члени ПГ
3.	Засвоїти існуючий досвід з даної проблеми	Жовтень-лютий, 2010- 2011р. р.	Члени ПГ
Основний етап			
1.	Поповнити теоретичний банк з даної проблеми	Лютий, 2011 р.	Члени ПГ
2.	Провести зустрічі з учителями – носіями даного досвіду	Березень 2011р.	Керівник ПГ
3.	На підставі вивченої літератури і творчих зустрічей з учителями розробити опис та систематизацію матеріалу	До квітня 2011 р.	Керівник ПГ, члени ПГ
4.	Апробувати розроблені моделі, прийоми, методи у власній практиці	До жовтня 2012 р.	Члени ПГ
5.	Узагальнити власний досвід з проблеми	До листопада 2012 р.	Керівник ПГ, члени ПГ
6.	Розробити рекомендації та поради щодо впровадження в практику роботи іншими вчителями	До січня 2012 р.	Керівник ПГ, члени ПГ

7.	Узагальнити досвід роботи членів ПГ	До травня 2012 р.	Керівник ПГ
8.	Організувати пропаганду даних рекомендацій серед учителів району і надати допомогу в створенні досвіду у школах району з даної проблеми	До травня 2012 р.	Керівник ПГ, члени ПГ
	А) ознайомити вчителів району з рекомендаціями по впровадженню даної проблеми на засіданні РМО вчителів трудового навчання		Керівник ПГ
	Б) організувати консультації для вчителів району членами проблемної групи		Члени ПГ
	В) провести семінар-практикум з даної проблеми з метою поширення досвіду роботи		Члени ПГ
Підсумковий етап			
1.	Вивчити і узагальнити стан роботи з впровадження рекомендацій ПГ в масову практику роботи вчителів трудового навчання району	До серпня 2012 р.	Керівник ПГ, члени ПГ
2.	Провести аналіз результатів впровадження рекомендацій у практику роботи вчителів	Листопад 2012 р.	Керівник ПГ
3.	Провести творчі звіти вчителів, членів ПГ, з даної проблеми	Січень 2013 р.	Керівник ПГ, члени ПГ
4.	Провести захист досвіду роботи ПГ на засідання ради РМК	Лютий 2013 р.	Керівник ПГ
5.	Розглянути стан використання комп'ютерної техніки на уроках трудового навчання на секційному засіданні РМО	Серпень 2013 р.	Керівник ПГ
6.	Підготувати до друку рекомендації з методики проведення уроку трудового навчання з використанням комп'ютерної техніки	Вересень-лютий 2013 р.	Члени ПГ
7.	Видрукувати збірник з досвіду роботи ПГ	До квітня 2013 р.	Керівник ПГ